

ทำอย่างไร...

ให้ส้วมสะอาด

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

ทำอย่างไร... ให้ส้วนสะอาด

เลขที่ประจำหนังสือ ISBN : 978-974-8455-07-5

ที่ปรึกษา

นายแพทย์ณรงค์ศักดิ์ อังคงสุวพลา	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์ประเสริฐ หลุยเจริญ	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์igon เมฆอน	รองอธิบดีกรมอนามัย
นางสาวอธิชาช บุญญาภารกุล	ผู้อำนวยการกองสุขาภิบาลชุมชน และประเมินผลระบบต่อสุขภาพ
นางสาววนิดา วรเกริกกุลชัย	นักวิชาการสาธารณสุข 8

คณะกรรมการ

นางปริยะดา โขคิรัญญา	นักวิชาการสาธารณสุข 7
นางสาวสัจมาน ตรัตนเจริญ	นักวิชาการสาธารณสุข 4

จัดทำโดย

กองสุขาภิบาลชุมชนและประเมินผลระบบต่อสุขภาพ
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2590-4485
โทรสาร 0-2590-4356

จำนวนพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ 2 จำนวน 10,000 เล่ม มีนาคม 2550

พิมพ์ที่

สำนักงานกิจการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพผู้คน
โทรศัพท์ 0-2910-7001-2
โทรสาร 0-2585-6466

คำนำ

ส้วม เป็นสถานที่สำหรับถ่ายอุจจาระและปัสสาวะซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของคน หากไม่มีการจัดการห้องส้วมที่ถูกหลักสุขागิบาลและรักษาระดับความสะอาดของห้องส้วมอยู่เสมอแล้ว ห้องส้วมจะกลายเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคที่สำคัญ

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยกองสุขागิบาล ชุมชนและประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เห็นความสำคัญของการทำความสะอาดห้องส้วม จึงได้จัดทำคู่มือ “ทำอย่างไร...ให้ส้วมสะอาด” ขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเรื่องการทำความสะอาดห้องส้วมที่ถูกหลักสุขागิบาล โดยเนื้อหาคู่มือกล่าวถึงวิธีการทำความสะอาดห้องส้วมที่ถูกต้อง จุดที่ต้องทำความสะอาดเป็นพิเศษเนื่องจากเป็นจุดที่มีการตรวจพบการปนเปื้อนอุจจาระสูง ความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำเพื่อให้เลือกใช้ให้ถูกต้อง วิธีการทำลาย เชื้อจุลินทรีย์ในแผ่นไขขัดและฟองน้ำ EM ทำความสะอาดเอนกประสงค์

กรมอนามัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการจัดการส้วมให้ถูกหลักสุขागิบาลต่อไป

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

ห น า	
1	คำนำ
3	ความหมายของส้วม
4	การแต่งกายของพนักงานทำความสะอาด
5	อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาด
6	ขั้นตอนการทำความสะอาดห้องส้วม
11	จุดที่ต้องการทำความสะอาดเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นจุดที่มีการตรวจพบ การปนเปื้อนอุจจาระ:
13	ตัวอย่างรายการของติดตามการทำ ทำความสะอาดห้องส้วม
14	ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ (Bathroom cleaners)
16	วิธีการทำลายเชื้ออุจิณทรีบีนและฟองน้ำ
18	การทำ EM ทำความสะอาดอเนกประสงค์
21	เอกสารอ้างอิง

กรุณานำเข้า กระทรวงสาธารณสุข

ความหมายของส้วม

ส้วม หมายถึง ที่ถ่ายอุจจาระและปัสสาวะ

ส้วมสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนสามารถเข้าไปใช้บริการถ่ายอุจจาระและปัสสาวะได้ตลอดเวลาที่เปิดให้บริการ โดยอาจเสียค่าบริการหรือไม่เสียค่าบริการก็ได้

ກາຣແຕ່ງກາຍ

ຂອງພນັກງານກຳຄວາມສະວາດ

ໄລ່ຖູ້ງໜື້ອ ຮອງເທ້າຍາງ
ແລະຜ້າກັນເປື່ອນ

ກຮນີ່ທີ່ກຳຄວາມສະວາດອຽມດາ
ເຊົ່າ ເຊີດກະຈາກ ເຊີດເຄານ໌ເຕອວ້
ກຶກນ້້າ ທີ່ພື້ນຫ້ອງສ່ວນໄໝເປີຍກ
ເຂວະແະ ອາຈສວມຮອງເທ້າ
ຜ້າໃບໂຮງຮອງເທ້າທຸມສັນໄດ້

ໄລ່ຖູ້ງໜື້ອ ຮອງເທ້າຍາງ ແລະຜ້າ
ປິດປາກ-ປິດຈຸນູກ ເພື່ອປ້ອງກັນ
ອັນຕຽຍກັບເຢືອຈຸນູກ ກຮນີ່ມີ
ກາຣໃໝ່ສາຣເຄມີ ເຊົ່າ ນ້າຍາ
ກຳຄວາມສະວາດທີ່ມີກີລິ່ນຈຸນ
ແລະໄສ່ກຮນີ່ແພ້ສາຣເຄມີ

ปกรณ์เกี่ยวกับ การทำความสะอาด

ປຕວບ

ການກຳຄວາມສະວັດເກົ່ອງສ້າວມ

1. ສໍາວັດຊີ້າຢ່າຍໄຟ່ທຸກວັນ ຄ້າພບໃຫ້ກຳຄວາມສະວັດທັນທີ
2. ກວາດພື້ນໃຫ້ສະວັດ
3. ເກັບຂະຍະໂດຍຜູກປາກຄຸງໃໝ່ແນ່ນແລ້ວນໍາໄປກຳຈັດໃຫ້ງູກຕ້ອງທຸກວັນ

ໂດຍລ້າງແລະກຳຄວາມສະວັດຄັ້ງຂະຍະອ່າງນ້ອຍສັປາທີ່ລະຄຽງ

4. ทำความสะอาดด้วยน้ำยาทำความสะอาดและเช็ดให้แห้ง
บริเวณผนัง จากก้น ประตุด้านในและด้านนอก ที่จับประตุ
และกลอนประตุ ทำอย่างน้อยสปดาห์ละ 2 ครั้ง
5. ทำความสะอาดและเช็ดกระจากส่องหน้าให้ใส อย่างน้อย

วันละครั้ง

6. ຂັດລ້າງອ່າງລ້າງມືອ ກີ່ອກນໍ້າ ຂອບອ່າງ ໄຕ້ອ່າງ ດ້ວຍນໍ້າຍາ
ທຳຄວາມສະວາດ ແລ້ວລ້າງອອກດ້ວຍນໍ້າສະວາດແລະເຫຼີດໃໝ່ແທ້
ອຢ່າງນ້ອຍວັນແລະຄວັງ

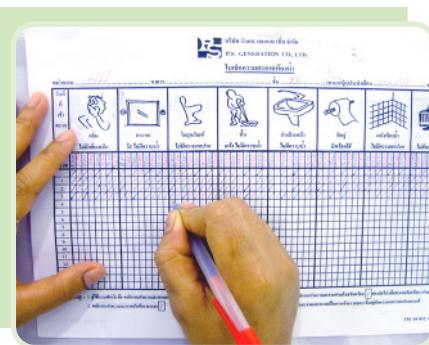

7. ขัดล้างและทำความสะอาดที่กดหน้า ที่รองนั่ง และโถล้าง
ทั้งด้านในและด้านนอก ทำอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง และ¹
ทำความสะอาดโถปัสสาวะในทำนองเดียวกัน

8. ทำการล้างห้องส้วมทุกวัน อย่างน้อยวันละครั้ง

9. หมั่นตรวจ และทำการล้างห้องส้วมให้สะอาดเรียบร้อย อยู่เสมอ และตรวจสอบว่า โถส้วม โถปัสสาวะ พื้นห้องส้วม อ่างล้างมือ และเคาน์เตอร์ ต้องสะอาด และแห้งอยู่เสมอ ช่วงเวลาและความถี่ ควรพิจารณาจากจำนวนมากน้อยของผู้ใช้ส้วม ควรทำความสะอาดบ่อยครั้งที่มีคนใช้จำนวนมาก ทำวันละ 2-6 ครั้ง
10. สำรวจหากมีอุปกรณ์หรือสุขภัณฑ์ใดชำรุดต้องแจ้งซ่อมทันที

ดกท์ต้องทำความສະວາດเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นอุทกที่มีการตรวจพบการปนเปื้อนอุจจาระ

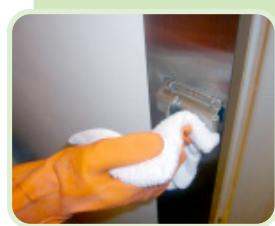
ที่จับสายฉีดน้ำสำรับ
ตรวจพบการปนเปื้อน
อุจจาระร้อยละ 85.3

พื้นห้องล้วม ตรวจพบ
การปนเปื้อนอุจจาระ^{ร้อยละ 50}

ที่รองนั่งล้วม ตรวจพบ
การปนเปื้อนอุจจาระ^{ร้อยละ 31}

ที่กดน้ำของโถล้วม/โถปัสสาวะ ตรวจพบการปนเปื้อนอุจจาระ ร้อยละ 7.7

กีอกน้ำ ตรวจพบ
การปนเปื้อนอุจจาระ^{ร้อยละ 7}

กลอนประตู ตรวจพบ
การปนเปื้อนอุจจาระ^{ร้อยละ 2.7}

ตารางความถี่ในการทำความสะอาด

รายการ	กิจกรรม	ความถี่
1. ถังขยะ	- ทำความสะอาดทั้งภายใน และภายนอก	สัปดาห์ละครึ่ง
2. พื้น	- 瓜ดแล้วถูด้วยมือบ - ชัดถูด้วยแปรงหรือเครื่องขัดถูพื้น	วันละครึ่ง สัปดาห์ละครึ่ง
3. โถส้วม/ โถปัสสาวะ/ ทึกดน้ำของ โถส้วมและ โถปัสสาวะ ที่จับสายฉีด น้ำชำระ	- ชัดถูด้วยแปรงหรือแผ่นไยขัด ทั้งภายในและภายนอกโถส้วม - เช็คฐานรองนั่งส้วมด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ - เช็คถูทึกดน้ำของโถส้วม และโถปัสสาวะ - เช็คถูที่จับ หัวฉีดและสายฉีดน้ำ ชำระด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ	วันละครึ่ง วันละครึ่ง สัปดาห์ละครึ่ง วันละครึ่ง
4. ผนัง/ประตู/ ที่จับประตู/ กลอนประตู	- เช็คถูด้วยผ้า แล้วเช็คด้วย น้ำยาฆ่าเชื้อ - เฉพาะที่จับประตู/กลอนประตู เช็คด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ	สัปดาห์ละครึ่ง วันละครึ่ง
5. กระจก	- เช็คถูให้ใสสะอาด	วันละครึ่ง
6. อ่างล้างมือ/ ก๊อกน้ำ/ เคาน์เตอร์	- เช็คถูด้วยผ้าหรือแผ่นไยขัด	วันละครึ่ง
7. ที่ใส่สบู่	- ถอดล้างทำความสะอาด แล้วเติมสบู่เหลว	สัปดาห์ละครึ่ง
8. พัดลม ดูดอากาศ	- เช็คทำความสะอาดใบพัด และส่วนประกอบอื่นๆ	สัปดาห์ละครึ่ง

ຕາວອນ ຕາຣານໂຮງຫວັດຕານການທຳຄວານສະຂະດ້ອນລ້ວນ

ວັນ/ເດືອນ/ປີ	ບົນຊາລຸ່ມທີ່ຕໍ່ອ່ນທຳຄວາມສະຍາດໃໝ່	ຂໍອັນປົມບັດທິງານ							ອຸປະກຣູດ ຕ້ອນແລ້ງຂອມ	ໝາຍເຫດ
		1	2	3	4	5	6	7	ເຊົາ	ບ່າຍ
ວັນອາທິດຍ໌..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.
ວັນຈຸນຫວັງ..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.
ວັນອັນດັບ..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.
ວັນພຸກ..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.
ວັນພຸກຫຼັບປີ..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.
ວັນຫຼັກ..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.
ວັນສາກ..... ເຊື້ອນ.....ພ.ສ.

* ໃນຂອງບົນຊາລຸ່ມໃຫ້ຮຽນເສັດຖານິກາພາຫຼາດຕົ້ນເຊີ່ງ

ຫາມຍເລເຊ 1 ຖະຈົກ/ຫຼືກ
ຫາມຍເລເຊ 2 ໂກສ້າວມ
ຫາມຍເລເຊ 3 ພັນກັນນໍາ
ຫາມຍເລເຊ 4 ຜັນກັນນໍາ
ຫາມຍເລເຊ 5 ປິ່ງຍະຍະ
ຫາມຍເລເຊ 6 ກຽບຕາກີ່ຫຼັງ

ຫາມຍເລເຊ 7 ສັບສົນກົງ
ຫາມຍເລເຊ 8 ກຽບຕາກີ່ຫຼັງ

ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ (Bathroom cleaners)

ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อทำความสะอาดพื้นผนัง อ่างล้างมือ โถส้วม เป็นต้น ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำมีหลายชนิด แต่ที่ประชาชนทั่วไปนิยมคือ ชนิดของเหลวที่ใช้กรดเป็นสารออกฤทธิ์ อาจมีส่วนผสมของสารฟ้าเชื้อโรค และในบางยี่ห้ออยู่ในรูปของผงชด

นอกจากนี้ บริษัททำความสะอาดหลาย ๆ แห่ง ที่ให้บริการทำความสะอาด มีการแยกกลุ่มน้ำยาทำความสะอาด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สะดวกต่อการใช้งาน เหมาะกับขั้นตอนของการทำความสะอาด ผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำ สามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผลิตภัณฑ์ล้างทำความสะอาด (Sanitizers)

เป็นผลิตภัณฑ์ล้างห้องน้ำที่มีกรดเป็นส่วนประกอบหลัก มีให้เลือกมากมายหลายยี่ห้อ จะมีความเข้มข้นของกรดที่ผสมอยู่ แตกต่างกันไป นอกจากนี้ยังมีสารเคมีอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดฟอง (Surfactants) เพื่อลดแรงตึงผิวและให้คราบหลุดลอกออกได้ง่าย ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ใช้ทำความสะอาดเฉพาะจุด กลุ่มนี้จะใช้ทำความสะอาดคราบที่ฝังลึกอย่างมาก คราบเหลืองหรือคราบสนิม มีส่วนผสมที่เป็นกรด ส่วนใหญ่ใช้กรดเกลือหรือกรดไฮdroคลอริก (Hydrochloric acid) มีความเข้มข้นของกรดอยู่ระหว่าง 8-22% บางชนิดจะมีกรดฟอฟอริก (Phosphoric acid) หรือ กรดซิตริก (Citric acid) ผสมอยู่ด้วย

1.2 ใช้ทำความสะอาดเป็นประจำ สารเคมีกลุ่มนี้ มีความเข้มข้นของกรดเจือจางและมีประสิทธิภาพในการทำความสะอาดคราบที่ล้างออกได้ง่าย เช่น คราบสูญ คราบไขมัน เป็นต้น

2. กลุ่มผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรค (Disinfectants) กลุ่มนี้ มีสารเคมีที่มีส่วนผสมใช้ฆ่าเชื้อแบคทีเรียและไวรัส ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นสารประกอบจำพวกคลอไรด์ อาทิ เช่น โซเดียมไฮโปคลอไรต์ (Sodium hypochlorite) ร่วมกับโซเดียมลอริลอีเทอร์แซลเฟต (Sodium lauryl ether sulfate) เป็นต้น ในบางยี่ห้อจะมีการเติมสี และกลิ่นเข้าไปด้วย

ข้อแนะนำ

- ควรเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) และ ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)
- ให้เลือกใช้น้ำยาทำความสะอาดให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ เช่น ข้อความในฉลากระบุ “ขัดคราบทั่วไป” สามารถใช้ได้ บ่อยครั้งใน 1 สัปดาห์ หรือระบุว่า “ขัดคราบสกปรกมาก หรือคราบฝังแน่น” ให้ใช้เฉพาะจุดที่สกปรกมากและนาน ๆ ใช้ ครั้ง เพื่อเป็นการรักษาผิวสุขภัณฑ์
- หลังจากใช้น้ำยาทำความสะอาดสุขภัณฑ์แล้ว ให้ล้างทำความสะอาด สะอาดด้วยน้ำเปล่าให้เกลี้ยงเพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีติดค้าง ทำลายผิวสุขภัณฑ์และผู้ใช้สัมผัส

๕

ธีกำลایເຊື່ອຈຸລິນທຣີ ໃນແພັນໄຍຂັດແລະຝອງນໍາ

ໃນຂັ້ນຕອນການລ້າງທຳຄວາມສະອາດສ້າມ ມີການໃຫ້
ອຸປະກອນຟຳຈຳພວກແຜ່ນໄຝຂັດແລະຝອງນໍາຮ່ວມກັບພລິຕົກັນທີ່ລ້າງຫ້ອງນໍາ
ເພື່ອສະດວກໃນການຈັດຄຽບ ແຕ່ຈາກການສຶກໝາກການປັນເປື່ອນຂອງ
ເຊື່ອຈຸລິນທຣີໃນແພັນໄຝຂັດແລະຝອງນໍາ ທີ່ໃຫ້ລ້າງທຳຄວາມສະອາດ
ຂອງການມວນວິທະຍາສາສຕ່ຽງການແພທຍ໌ ຮ່ວມກັບສໍານັກງານຄະນະກຽມການ
ອາຫານແລະຢາ ໂດຍເກີບຕ້ວອຍ່າງຈາກຮ້ານຄ້າຈໍາຫນ່າຍອາຫານ ແລະ
ຄຽວເວືອນ ຈຳນວນ 165 ຕ້ວອຍ່າງ (ແກ່ເປັນແຜ່ນໄຝຂັດ 68 ຕ້ວອຍ່າງ
ແລະຝອງນໍາ 97 ຕ້ວອຍ່າງ) ແລະຕ້ວອຍ່າງການຈະກາຍຫລັງຈາກການ
ລ້າງດ້ວຍແຜ່ນໄຝຂັດແລະຝອງນໍາ ມາທຳການຕຽບຈັງວ່າ ມີ
ການປັນເປື່ອນເຊື່ອຈຸລິນທຣີຢູ່ເປັນຈຳນວນນັກ ໄດ້ແກ່ ເຊື່ອໂຄລິຟອະມ
ເຊື່ອໜ້າໂມເນັດລ່າ ເຊື່ອທີ່ວັດຖຸເທື່ອມ ເຊື່ອບາຊີລັສ ຊີເຣີຍສ ເປັນຕົ້ນ
ແສດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຈະກາຍຫລັງຈາກການປັນເປື່ອນເຊື່ອຈຸລິນທຣີດັ່ງກ່າວ
ທຳຄວາມສະອາດ ມີໂອກາສປນເປື່ອນເຊື່ອຈຸລິນທຣີດັ່ງກ່າວ

ດັ່ງນັ້ນການມວນວິທະຍາສາສຕ່ຽງການແພທຍ໌ຈຶ່ງໄດ້ສຶກໝາວິທີການ
ທຳລາຍເຊື່ອຈຸລິນທຣີໃນແພັນໄຝຂັດແລະຝອງນໍາຫລັງຜ່ານການລ້າງ
ທຳຄວາມສະອາດດ້ວຍວິທີທີ່ງ່າຍ ທີ່ສັນຕິພາບກຳນົດກຳນົດໃຫ້ໃນ
ການນຳແຜ່ນໄຝຂັດແລະຝອງນໍາມາທຳຄວາມສະອາດສ້າມໄດ້ ດັ່ງນີ້

1. นำกรดห้าส้ม (5% Acetic acid) หรือใช้ห้าส้มสายชู 4 ข้อนโต๊ะ (60 มิลลิลิตร) มาผสมกับน้ำในปริมาณครึ่งลิตร (500 มิลลิลิตร)
2. นำแผ่นไอล์ฟองน้ำที่ผ่านการล้างภาชนะในแต่ละวันมาเชื่อมต่อๆ กัน ให้สะอาดก่อนนำไปใช้ จะช่วยให้สามารถลดปริมาณเชื้อจุลินทรีย์ในแผ่นไอล์ฟองน้ำ
3. ควรซักทำความสะอาดและผึ้งแผ่นไอล์ฟองน้ำให้แห้งหลังการใช้ทุกครั้ง ไม่ควรเชื่อมต่อๆ กันไว้ในน้ำยาล้างจาน เพราะไม่สามารถช่วยฟื้นฟูเชื้อโรคได้
4. หมั่นเปลี่ยนแผ่นไอล์ฟองน้ำบ่อยๆ และไม่ควรใช้นานจนเกินไป

ที่มา : หนังสือพิมพ์เพสต์ทูเดย์ หน้า A-6, 5 ก.ย. 2549

การทำ EM กำจัดความสะอาดอเนกประสงค์

สุตรของโรงพยาบาลสังก์ จ. เชียงใหม่ โดย พ.ร.วัชชัย แต้ประยูร
บส.ปัญญา จันทร์คีรี

ส่วนประกอบ

1. N-70	0.5	กก.
2. F-24	0.5	กก.
3. EM ขยายผสานมหกรูด	1	ลิตร
4. EM หัวเชื้อ	50	ซีซี
5. เกลือป่น	5	ชีด
6. น้ำด่าง	3	ลิตร
7. น้ำสะอาด	5	ลิตร

อุปกรณ์การทำ EM
ทำความสะอาดอเนกประสงค์

กวน N70 และเกลือ
ไปในตึกทางเดียวคัน

วิธีผสม

- ใช้ถ้วย 2 กก. หมักกับน้ำ 10 ลิตร ระยะเวลา 5-7 วัน รินเอาแต่น้ำใส่นำมาใช้ 3 ลิตรที่เหลือเก็บไว้ใช้ครั้งต่อไป
- นำ N70 ใส่ภาชนะก้นเรียบผสมเกลือป่น 3 ชีดกวนไปในทิศทางเดียวกันจนเป็นครีมขาว ประมาณ 15 นาที
- นำ F24 ผสมลงไปกวนให้เข้ากัน ประมาณ 10 นาที

4. เติม EM ขยายผสມมะกรูด ลงไปเรื่อยๆ จนหมดกวน ให้เข้ากัน เติม EM หัวเชือ ลงไป 50 ซีซี ประมาณ 15 นาที
5. เติมน้ำสະອາດลงไปเรื่อยๆ จนหมด
6. เติมน้ำด่างลงไปจนหมด กวนให้เข้ากัน ประมาณ 5 นาที
7. เติมเกลือป่นที่เหลืออีก 2 ชีดค่ออยๆ โรยลงไปจนหมด
8. บรรจุใส่ขวดนำไปใช้ได้ (ภายในเวลา 3 เดือน)

EM ทำความลະອາດօนกປະລັບຄ
ກໍ່ກວນເລື້ອງແລ້ວ

EM ทำความลະອາດօນກປະລັບຄ

វອໃຈ

อัตราส่วน EM ทำความสະວາດฯ ขยาย 1: 1000 ซีซี สำหรับถูพื้น, ล้างห้องน้ำ, เช็ดกระজก, ฉีดພ່ນປຽບອາກາສ, ຽດໜ້າຕັ້ນໄນ້

การทำ EM ขยายพลเมะกรุด

ส่วนประกอบ EM ขยายพลเมะกรุด

EM ขยายพลเมะกรุด

อัตราส่วน

EM	1	ลิตร
ากน้ำตาล	1	ลิตร
น้ำสะอาด	20	ลิตร
มะกรุดแก่จัด	20	ลูก

* หมักไว้ 7-10 วันกรองเอาแต่น้ำ ใช้ให้หมดภายใน 1 เดือน

เอกสารอ้างอิง

GREEN SEAL **Green Seal Environmental Standard for General-Purpose, Bathroom, Glass, and Carpet Cleaners Used for Industrial and Institutional Purposes, GS – 37,**
Third Edition, February 27, 2006

GREEN SEAL **Green Seal Environmental Standard for Household Cleaners, GS – 8, Proposed Revision for Public Comment .August 14, 2006**

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์. ภัยใกล้ตัว “แผ่นขัด/ฟองน้ำล้างจาน”
แหล่งเพาะเชื้อแบคทีเรียสารพัสดุroc หน้า A-6 ,
5 ก.ย. 2549.

<http://www.modern-planet.com/kids/Download/bathroom-cleaner.pdf>, Feb. 2007.

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานันท์ ถ้ำเกอเมือง จังหวัดนนทบุรี
รหัสไปรษณีย์ 11000

โทรศัพท์ 02 590 4485, 02 590 4190

โทรสาร 02 590 4356

Web site : <http://toiletsan.anamai.moph.go.th/main>

E-mail : thaitoilet@yahoo.com

ISBN 978-974-8455-07-5